

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
AİLE OKULU PROJESİ

**BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN
DOĞRU KULLANIMI**

İÇİNDEKİLER

Bilinçli ve Güvenli Teknolojinin Tanımı
Teknolojik Dönüşümün Et.
Dijital Vatandaşlık
Dijital Mahremiyet
Siber Zorbalık ve Baş etme Yolları

Dijitalleşme

Dijitalleşme ile birlikte;

- **internet,**
- **akıllı telefonlar,**
- **yapay zekâ uygulamaları,**
- **siber güvenlik,**
- **sosyal medya**

gibi kavramlar gündelik yaşantıları önemli ölçüde etkilediği görülmektedir.

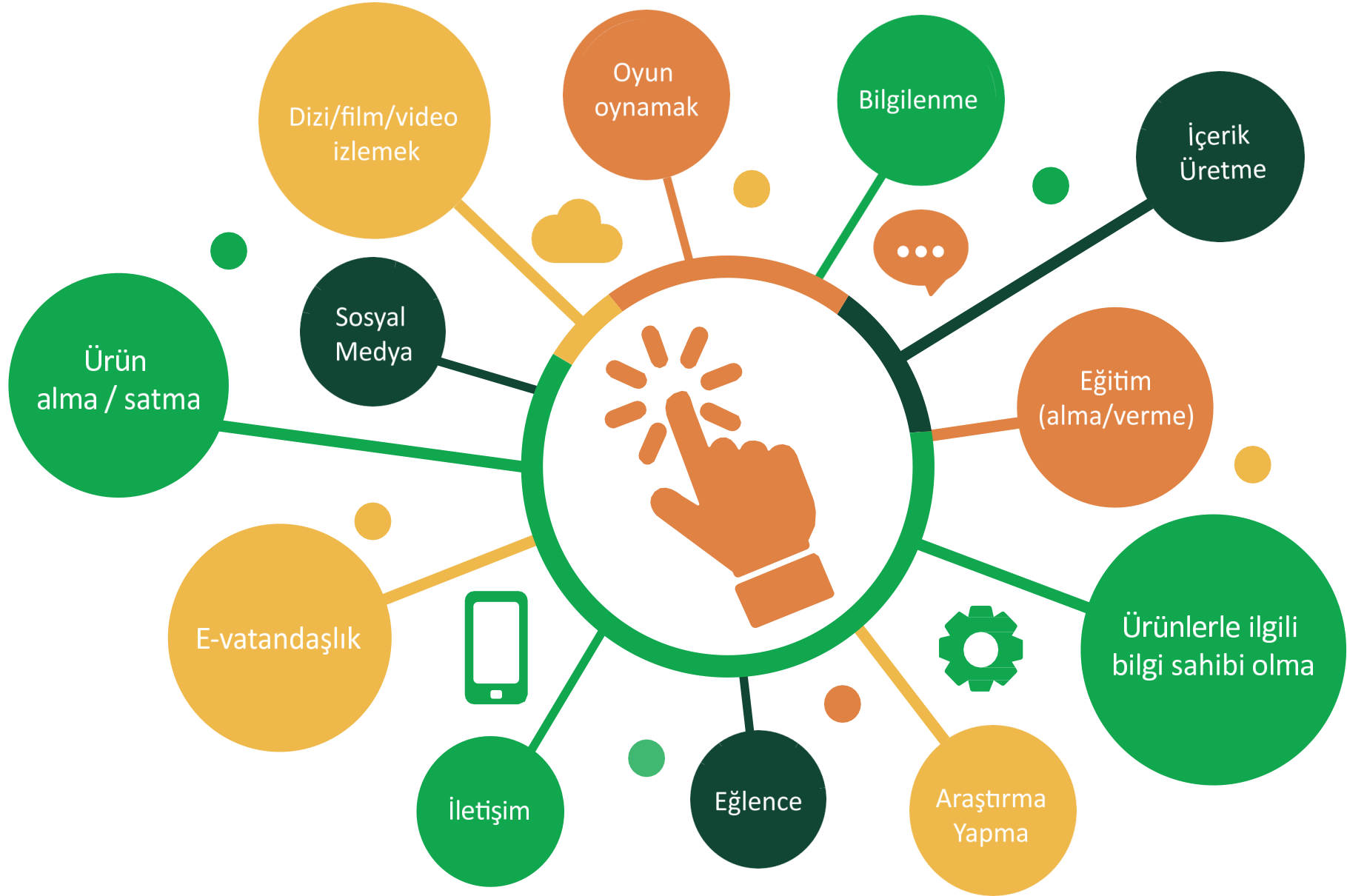
Kültürün dijitalleşmesi/aktarılması

- E-kitaplar
- Arşivler

İnternet ile Neler Yapabiliriz?

İnternet: Yararlı mı? Zararlı mı?

İnternetin birçok farklı kullanım alanı vardır. Güvenli ve doğru bir şekilde kullandığımızda bu kullanım alanları bize pek çok fayda sağlar. Uygun sınırlarda kullanmadığımızda ise bazı risklerle karşılaşabiliriz.

İnterneti Doğru Kullanma Kılavuzu

Dijital dünyadaki risklerle baş edebilmek, çevrimiçi ortamlarda daha güvenli şekilde hareket edebilmek için bazı becerilere sahip olmalıyız.

Bu beceriler:

Sosyal Medya

- Ward Christensen ve Randy Sues isimli iki arkadaşın 1978 yılında arkadaşları ile bilgi paylaşımında bulunmak, onlarla irtibatta kalmak için BBS yazılımını geliştirdiler.
- 1994 yılında ilk sosyal ağ Friends United kuruluyor.

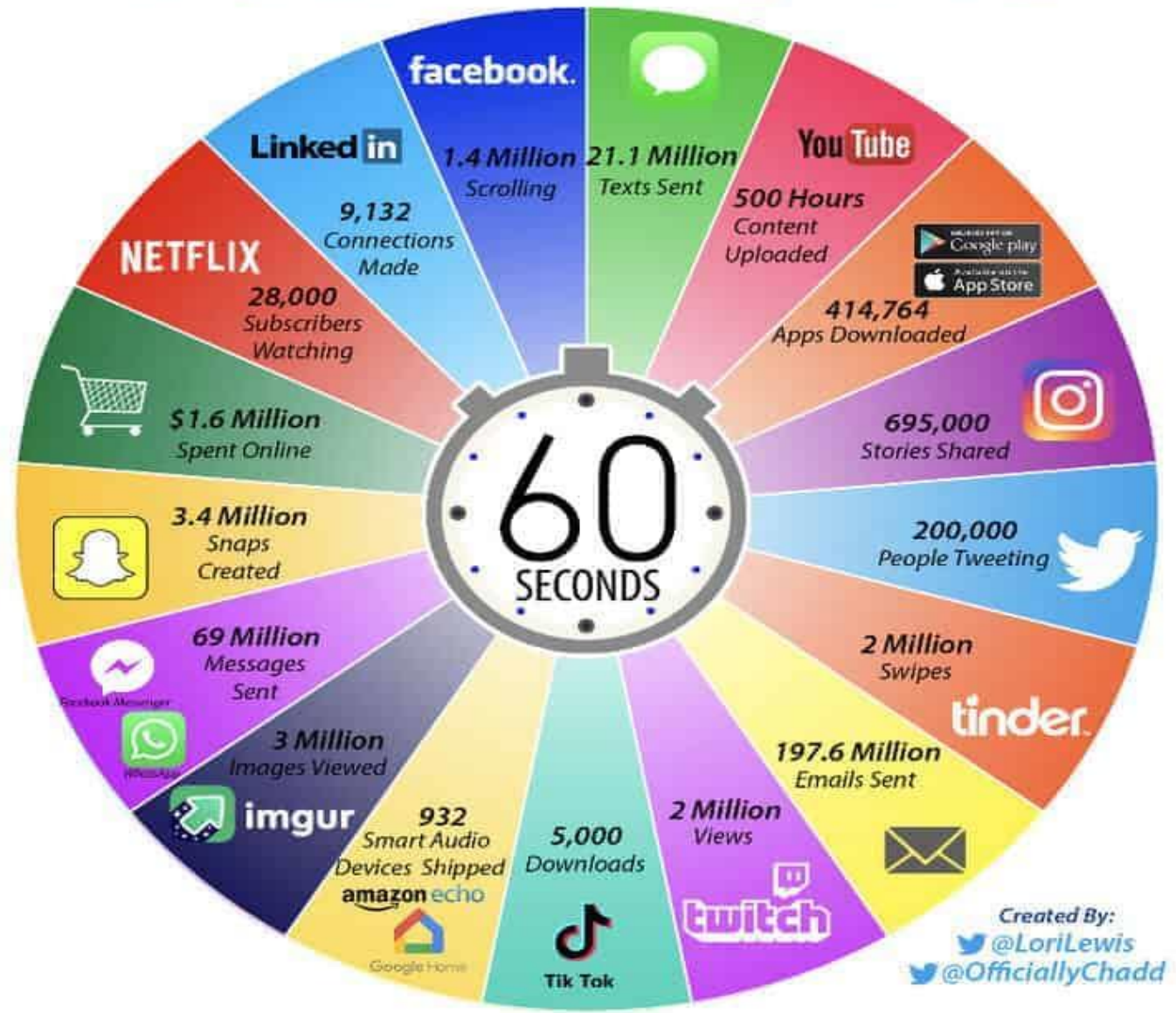

Sosyal medya

- LinkedIn- 2003
- Myspace- 2003
- Facebook- 2004
- YouTube- 2005
- Reddit- 2005
- Twitter- 2006
- Tumblr- 2007
- Flickr- 2008
- Foursquare- 2009
- WhatsApp-2009
- Pinterest- 2010
- Instagram- 2010
- Snapchat- 2011
- Twitch-2011
- Tinder- 2012
- Vine- 2012
- TikTok- 2016
- TruthSocial-2022

2021 This Is What Happens In An Internet Minute

Created By:
@LoriLewis
@OfficiallyChadd

JAN
2022

TIME SPENT WITH SOCIAL MEDIA APPS

AVERAGE TIME PER MONTH THAT USERS SPEND USING EACH PLATFORM'S ANDROID APP, RANKED BY CUMULATIVE TIME ACROSS ALL ANDROID USERS

GLOBAL OVERVIEW

01: YOUTUBE

23.7

HOURS / MONTH

02: FACEBOOK

19.6

HOURS / MONTH

03: WHATSAPP

18.6

HOURS / MONTH

04: INSTAGRAM

11.2

HOURS / MONTH

05: TIKTOK

19.6

HOURS / MONTH

06: FACEBOOK MESSENGER

we
are
social

3.0

HOURS / MONTH

07: TWITTER

5.1

HOURS / MONTH

08: TELEGRAM

3.0

HOURS / MONTH

09: LINE

11.6

HOURS / MONTH

10: SNAPCHAT

3.0

HOURS / MONTH

Ülkemizde sosyal medya kullanımı

- Türkiye'deki internet kullanıcılarının internette **günlük** olarak harcadığı ortalama zaman **8 saat**. Bunun mobil cihazlarda geçirilen süresi **4 saat 16 dakika**, bilgisayarlarda geçirilen ise **3 saat 44 dakika**.
- Türkiye, tüm dünyada sosyal medyayı en aktif kullanan 6. ülke konumunda. **Dünyada sosyal medyayı en aktif kullanan ülkelerse Brezilya, Hindistan, Endonezya, Filipinler, Malezya, Türkiye ve Çin.**
- Sosyal medya kullanıcılarının **nüfusa oranı ülkemizde %80 oranında**.
- İnternet kullanıcılarının sosyal medyada harcadığı zaman ortalama **2 saat 27 dakika**.

Ülkemizde en çok kullanılan platformlar sırasıyla: **YouTube, Instagram, Facebook, TikTok, Twitter, Facebook Messenger, Snapchat, LinkedIn, Pinterest**

- Ülkemizde internet kullanıcılarının **%91.5'i video oyunlar oynuyor**.

Sosyal medyayı neden kullanıyoruz?

Neden paylaşım yaparız?

- kişisel haz,
- yetkinlik duygusu,
- öğrenme isteği,
- kişisel çıkar,
- fedakârlık,
- empati,
- sosyal angajman,
- topluluk ilgisi,
- etkileşim
- itibar

Fotoğraf/video paylaşımı

Yapılan bir araştırmada **internet kullanıcılarının sadece %7'si dijital ortamda bilgilerini paylaşmıyor.** (66 Milyon internet – 60 Milyon sosyal medya kullanıcısı var)

Paylaşımların en çok olduğu konular:

- %87 yapılan **seyahate** ilişkin video ve resimler,
- %82 ile başka Őeylere ait ve hassas veri iğermeyen video ve resimler,
- %70 ile **ęocuđunun** video ve resimleri

Yař oranı dūřtükęe daha fazla paylaşım yapılıyor. 16-24 yař arası paylaşım yapan gençlerin sayısı ile 55 yař üzeri paylaşım yapan yetişkinler arasında oransal olarak aşırı bir fark bulunmamaktadır.

Bilgilerini paylaşmayan kullanıcıların bilgilerini paylaşan kullanıcılara oranla akıllı telefon ve bilgisayarlarında daha az veri kayıpları yaşamaktadır.

FOURSQUARE

Hayatımızdaki gerçekler yerini sanallığa bıraktıkça,
anı yaşama isteğimizi kaybederiz.

Yanlış paylaşımlar

ÖRENCİ (@mehmetorenci) **hasmet BEDRİ** (@korukutca2014) **Takip et**

"mezardakilerin dünyadakiler bi
MUSATAFA KE
MEZARDAKİLERİN PİŞMAN OLDUKLARI ŞEYLER İÇİN, DÜNYADAKİLER BİRBİRİNİ YİYOR. MEVLANA

Mustafa Çay (@mustafacy) **Takip et**

Mezardakilerin dünyadakiler bi
İmam-ı Gazali
Mezardakilerin Pişman oldukları şeyler için; Dünyadakiler Birbirlerini yiyorlar!
Ra. Mevlana

Takip et

Mezardakilerin şeyler için,
... – Goethe

Takip et

Mezardakilerin şeyler için
İsmet İnönü

BEN
BİLİRİM

 Aleyna ama tilki değil @ale... · 1 gün
...Öğrendim ki
Bazen başkalarını affetmek yetmiyor
Bazen insanın kendisini affedebilmesi
gerekir...
/Ataol Behramoğlu
2 1 46

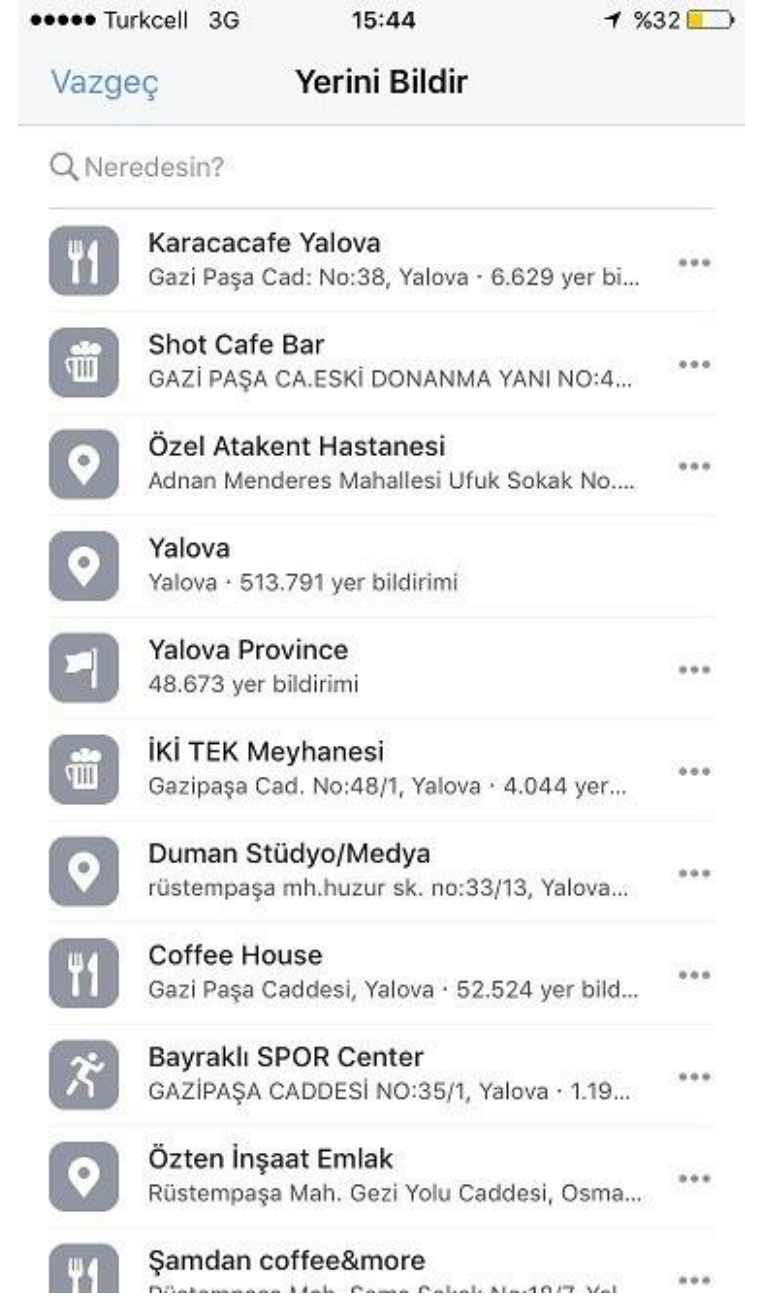
 Ataol Behramoğlu @A_Beh... · 49dk
Benim böyle bir sözüm yok.
10 42 340

 ATI.evli.kelebekperisi
@elemanlik

@A_Behramoglu, @cocacolasisesi ve
@aleynaa1515 adlı kullanıcılara yanıt olarak
Hayir var arastirmanizi oneririm

Paylaşımarda konum belirtme

- Sosyal medyada en büyük hatalardan biri konum paylaşmaktır. En büyük dijital güvenlik problemlerinden biridir.

Tatildeyim, ev boş!

- Ev adresinizi ya da evde olmadığınızı siber korsanlara bildiriyorsunuz.

Phishing (oltalama)

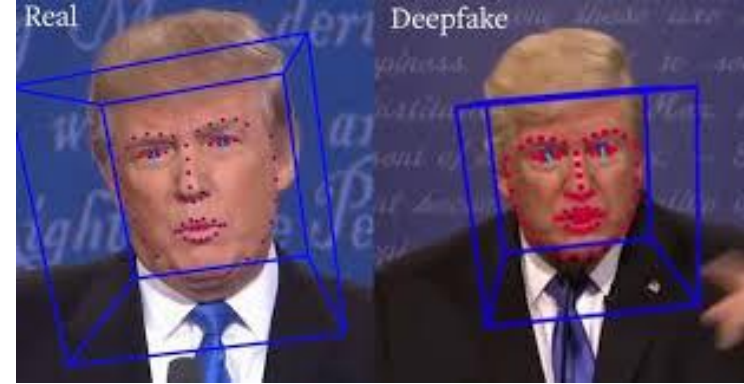

- Bir öğretmen değerlendirme sitesinde sizinle ilgili çok kötü ifadeler yazılmış!
- Mavi Tık alamaya hak kazandınız!
- Telif haklarınızı uygun davranmadınız...
- Borsada para kazandırıyoruz....
- Kombine bilet kazanma şansı...
- Bedava tatil kazandınız...
- Devlet konusunda yardım yapacaktır. Sizde yararlanmak istiyorsanız...

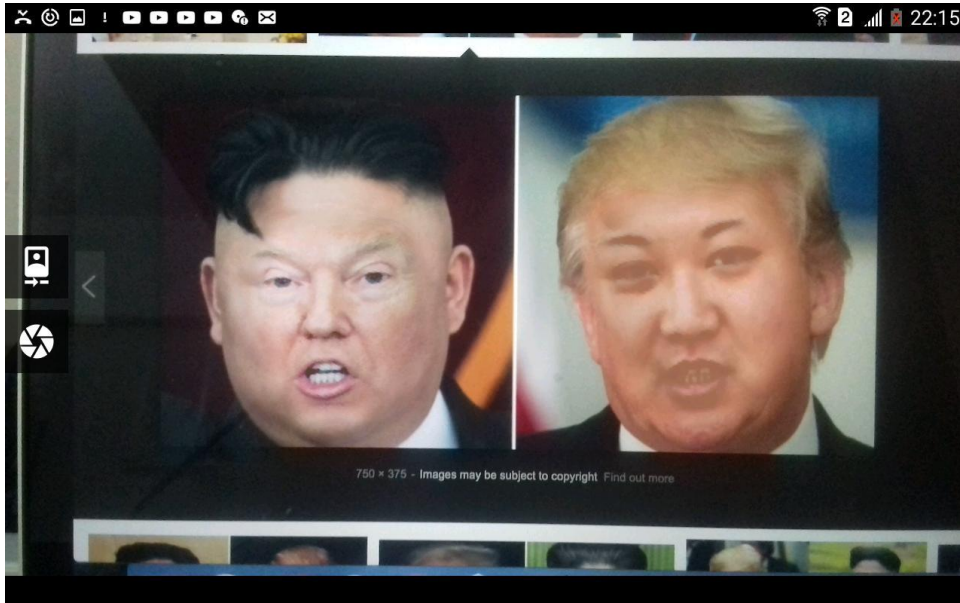

Deepfake

- Yapay zeka ile derin öğrenme ve sahte sentetiklik, görsel-işitsel, yüzlerin manipüle edildiği (bir başkasını temsil etmek için) veya konuşmanın (kişinin aslında söylemediği bir şeyi söylemesini sağlamak) kullanıldığı materyallerdir. Görsel-işitsel içerikler insanların hala en çok güvendikleri kaynaklardır- bu nedenle, daha fazla aldatma potansiyeli vardır.

- Günümüzdeki deepfake videolarının % 96'sını rıza dışı üretilen videolardan oluşuyor.
- Bunu oyuncular, politikacılar gibi göz önündeki kişileri hedef alan deepfake'ler ile sıradan kişilerin şaka veya 'intikam' amaçlı ürettikleri deepfake'ler izliyor. Bu yüzden de deepfake'ler hem etik, hem yasal açıdan birçok tartışma yaratıyor.

Herkesin başına gelebilir!

CANLI
YAYIN

HABER
TÜRK

Gündem Ekonomi Dünya Spor Magazin Kadın Sağlık Yazarlar Te

Samsun'da özel okul sahibine 'deepfake' uygulamasıyla şantaj

iHA

02 Haziran 2021 Çarşamba, 18:55

Güncelleme: 02 Haziran 2021 Çarşamba, 20:00

– Samsun'da özel okul sahibi iş adamı Engin Zorlu'dan yüksek miktarda para istenerek 'deepfake' uygulamasıyla üretilen fotoğraf ve videolarla şantaj yapıldı. Zorlu, sosyal medya hesabından yakın çevresini uyararak konuyla ilgili suç duyurusunda bulunduğunu açıkladı.

Algı Operasyonları

Ecem Güçlük olayı.

3 yıl önce evime giderken 4 kişi tarafından tecavüze uğradım diye sosyal medya platformları üzerinden paylaşım yapıldı.

Burada birçok ünlü ve toplumda ön plana çıkmış kişiler de destek verdi. Bunun üzerine ülke gündemine geldi. Ama doğru olmadığı ortaya çıktı.

ecem
@ecemgucluk

Merhaba! Size yaşadığım süreci anlatmak istiyorum. Ben Ecem 22 yaşındayım. İstanbuldayım. 3 yıl önce 4 kişi tarafından tecavüze uğradım. 3 yıldır hukuk mücadelesi veriyorum ama adaletsizlik onları serbest bıraktı.

10:05 · 25 Tem 21 saatinde · [Twitter for iPhone](#)

682 Retweet 320 Alıntı Tweetler 1.030 Beğeni

ecem @ecemgucluk · 9 sa
@ecemgucluk adlı kişiye yanıt olarak

Ben İstanbul Sarıyer'de evimden işe giderken bir araba yanaştı. Laf atmaya başladılar ben de argo kelimelerle karşılık verince "bu kız çok iyi sert yaptığına göre canı istiyor" dedi biri. Biri arabadan indi kolumdan tutup sürükledi. Başımı yere çarptım. Canım yanıyor dedim.

2 20 227

ecem @ecemgucluk · 9 sa

Bırakın gideyim. Şikayet falan etmem dedim. Biri daha geldi beni karga tulumba aracın içersine sokmaya çalıştı. Saat 06.15 sıraladıydı hava karanlıktı. Etrafta kamerada yoktu. Şansıma etrafta kimse de yoktu. Ben işime gitmek için otobüs durağına yürüyordum. Her zaman olduğu gibi.

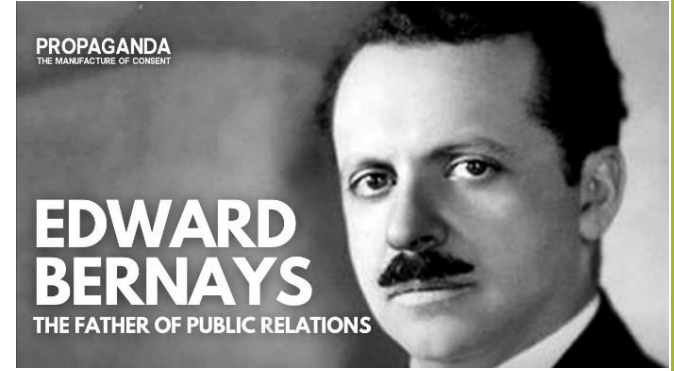
1 18 214

ERKEK ECEM-GÜNDEM SUİKASTI

- Hatta Ecem Güçlük diye bir kişinin olmadığı paylaşımı yapanın erkek olduğu tespit edildi.
- 35 Milyon kişi bu olaya/kurguya inandı.
- İletişim fakültesinde ders olarak okutulacak bir örnek..

Edward Bernays: Kadınları Sigaraya Başlatan Adam

1920'li yılların sonunda Amerika'da gerçekleşen olayda bir tütün firması cirosunu yükseltmek için Edward Bernays (Kendisi aynı zamanda Freud'un yeğenidir. Halkla ilişkiler kavramının üreticisidir ve kadınları sigara başlatan adam olarak tanınıyor.) ile anlaşılıyor.

O dönemde Amerika'da kadınların sigara kullanması örfen yasak. Kadınlarda sigara içme oranı %5 civarında. Toplumun yarısının kadınlardan oluştuğu düşünüldüğünde kadınların sigaraya başlaması demek ciroların ikiye katlanması demektir.

Edward Bernays'ın yöntemi

Bir grup feminist kadınla anlaşılıyor ve dini bir tören olan Paskalya Geçidi sırasında ceplerinden çıkardıkları sigaraları yürüyüş esnasında içmelerini istiyor. Gazetecileri de örgütlüyor. Ve olayın mesajını şöyle aktarıyor:

“Kadınlar bu ülkede erkek egemen bir toplumda yaşıyor ve ellerinde tuttukları sigara kadınların özgürlüğünün simgesidir.”

Bağlamını ise şöyle kuruyor: *“Amerika'daki Özgürlük Heykeli'nin elindeki özgürlüğün simgesi meşale, kadınların elindeki de bu sigaradır.”* diyor.

Yani kadınlar, erkek egemen düzene karşı sigara yakarak özgürlük mücadelesi vermiş oluyorlar.

Kampanya çok etkili oluyor ve kadınlarda sigara içme oranı %12'ye çıkıyor daha sonra %35 ve sonraki yıllarda sigara içmeyen kadın neredeyse kalmıyor. Tabi ki bu süreç reklamlarla destekleniyor. Bunu bir mücadele haline getiriyorlar.

SORU

- Trafik kazasında ölenler mi,

- Yoksa felç sonucu ölenler mi daha fazladır ?

CEVAP

- Felç sonucu ölenlerin sayısı trafik kazası sonucu ölenlerin sayısının tam **40** katıdır.

Haberin sunuluş biçimi

- Algı yönetmenleri ve manipölatörlerin bilgiyi işlemekten geçirirken başvurdukları bir diğer teknik vurgulamadır. Bir haberde neyin öne çıkarılacağı, hangi hususun vurgulanıp manşete taşınacağı, hangi bilginin önemsizleştirileceği dikkatle hesaplanmaktadır.
- Örneğin, eğer yolsuzluğa bulaşmış birinin babası imamsa, haber; *“İmam’ın Oğlu Hırsız Çıktı”* manşetiyle verilmektedir. Haberde hırsızlıktan ziyade, hırsızın babasının kimliği öne çıkarılmakta; *“Dinden, imandan, ahlaktan bahseden adamlara güven olmaz”* mesajı verilmektedir. Mesela şöyle bir haberle muhtemelen hiç karşılaşmamışsınızdır: *“Elektrik Mühendisinin Kızı Alkollü Araba Sürmekten Ceza Aldı.”*

Sağlık çalışanları
kebab partisi yapıyor
lahmacun ziyafeti veriyor.

Ambulansta lahmacun ziyafeti

Elazığ'da ormana çıkan yağın sakınca kebab partisi aniden Adana 112 Acil Servis çalışanların ambulansında lahmacun ziyafeti de sosyal medyada girer. Kızılay'da

VERDİĞİ MESAJ
NEFRET EDİN, ŞİDDET UYGULAYIN

Sağlık Çalışanları da
sizin gibi İNSAN.
Görev yerini terketmiyor.

Aç mı Nöbet Tutsunlar?

24 Temmuz 2014 Çarşamba 14:00

Sosyal medyada dolaşan gündem sızısı buından lepler gelmeye başladı. Bir grup 112 çalışan ambulans içinde yemek yerken görülüyor. Bu fotoğraflara insanlar neden tepki gösterir anlamıyoruz aç mı nöbet tutsunlar

VERDİĞİ MESAJ
ANLAMAYA ÇALIŞIN SAYGI DUYUN

Doğru Bilgiye Nasıl Ulaşırız?

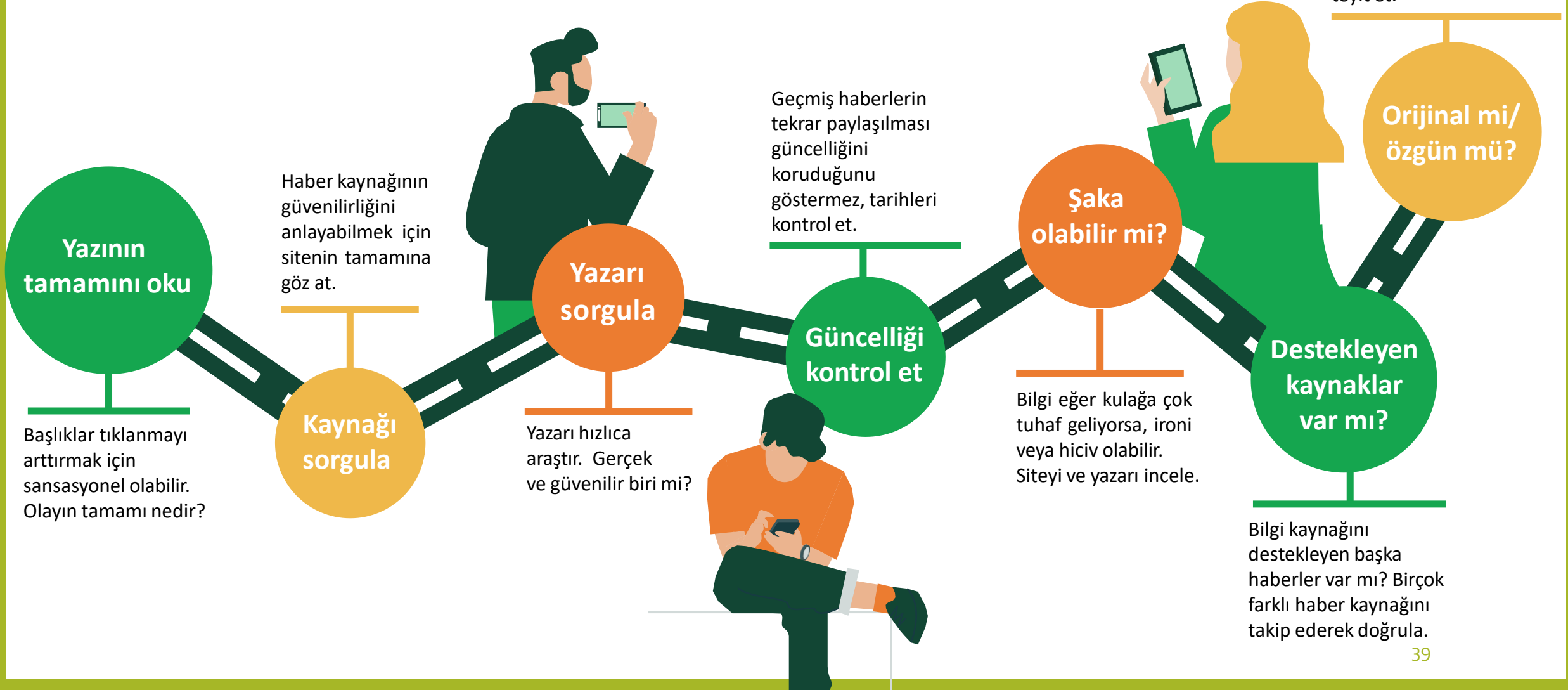
Yapılan çeşitli araştırmalara göre:

Yanlış bilgi içeren paylaşımlar insanlara doğru bilgi içeren paylaşımlardan **6 kat** daha hızlı ulaşıyor.

Gerçek haberler, 1000 sosyal medya kullanicısından daha fazla kişiye nadiren ulaşırken yanlış bir haber rutin olarak **10 binden** fazla kişiye ulaşıyor.

Doğru Bilgiye Nasıl Ulaşırız?

BİR FOTOĞRAFIN

SAHTE / GERCEK

OLDUGUNU NASIL ANLARIZ?

1) Görsel arama yaparak

images.google.com veya www.tineye.com

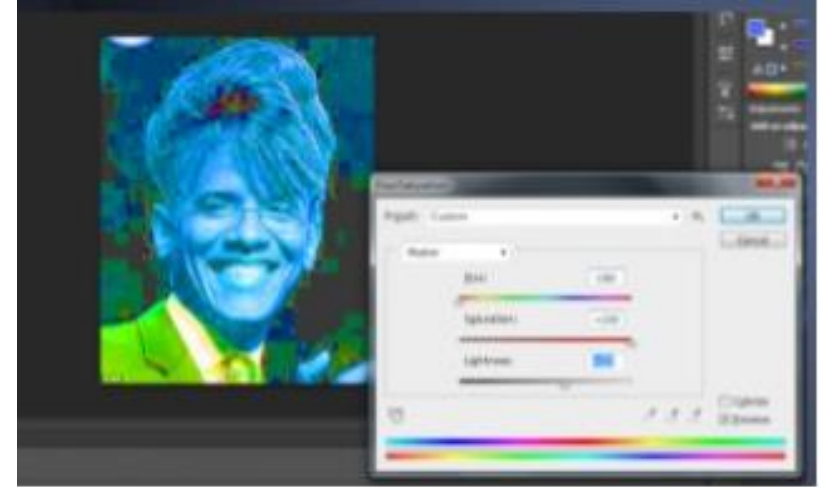
2) Grafik ayarlarından kontrol

HUE -100

SATURATION +100

3) İçerik kontrolü

- BU GÖRSELİ KİM PAYLAŞTI?
- HESAP GERÇEK Mİ?
- HESAP NE KADAR ZAMANDIR AKTİF?
- ÖNCEKİ MESAJLARI NASIL?
- HAVA DURUMU FOTOĞRAFIN TARİHİYLE UYGUN MU?
- ÇEVRE, İNSANLAR, KIYAFETLER NASIL?

Bilişim Suçu / Siber Suç

TCK'daki Bilişim Suçları

5237 sayılı TCK (Türk Ceza Kanunu), "Bilişim Alanında İşlenen Suçlar" başlığı altında tüm bilişim suçlarını 243 ile 245 maddeleri arasında düzenlemiştir.

5237 sayılı TCK'da düzenlenen bilişim suçları şunlardır:

- *Bilişim sistemine girme suçu* (TCK m.243),
- *Sistemi Engelleme, Bozma, Erişilmez Kılma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu* (TCK m.244),
- *Banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu* (TCK m.245),
- *Yasak cihaz veya program kullanma suçu* (TCK m.245/a).

D-DOS

BOT-NET

HACKING

PHISHING

Başvuracağınız bazı kurum ve kuruluşlar:

- 1) İnternet Yardım Merkezi
<http://www.internetyardim.org.tr/>
- 2) Siber Suçlarla Mücadele
<http://siber.pol.tr>
- 3) Bilgi İhbar Merkezi
<http://www.ihbarweb.org.tr>
- 4) Tüketici Bilgi Sistemi
<https://tuketicisikayet.btk.gov.tr/>
- 5) Güvenli İnternet Merkezi
<https://www.gim.org.tr/>

İNTERNET ETİĞİ NEDİR?

İNTERNET'İ İNSANLARA
ZARAR VERMEK İÇİN
KULLANMAMALIYIZ.

BAŞKALARININ
İNTERNET'TE YAPTIĞI
ÇALIŞMALARLA
ENGEL OLMAMALIYIZ.

BAŞKALARININ
GİZLİ VE KİŞİSEL
DOSYALARINA
ULAŞMAMALIYIZ.

İNTERNET'İ
YALANCI ŞAHİT
OLARAK
KULLANMAMALIYIZ.

ÜCRETİNİ
ÖDEMEDİĞİMİZ
YAZILIMLARI
KULLANMAMALIYIZ.

GÜVENLİ ŞİFRE

Basit bir kelimenin içerisindeki **harf** ve **rakamları** değiştirebilirsiniz.

Örneğin:

B yerine **8**,
i,I,L yerine **1**,
S yerine **5**,
O yerine **0**,
g yerine **9**

Şifrenize mutlaka **sayı**, **BÜYÜK** – küçük **harf** ve bir **sembol** ekleyin.

Örneğin,

Bilgisayar
yerine
81LG1S@y@r

Şifre belirlerken önce,
unutmayacağınız
bir cümle oluşturun.

Örneğin, sevdiğiniz bir şarkıda geçen
ya da bulduğunuz yeni bir cümleyi
şu şekilde kullanabilirsiniz.
'Bugün bayram, erken kalkın çocuklar'

8uGün.8@yr@m!

Belirli bir **güvenli parola** bulun.
Farklı siteler ya da e-posta
adresleriniz için, kullandığınız
siteye özel olarak **ek sembol,**
harf ya da **sayı** ekleyin.

Sözlükten alınan
bir sözcük
kullanmayın!

Hiçbir
özel kimlik bilgisi
kullanmayın!

(Ad-soyad, e-posta, telefon,
kimlik numarası, doğum tarihi,
okul numarası vb.)

**Kolayca tahmin
edilebilecek bir
parola kullanmayın!**

(Örneğin, okulun adı, tuttuğun
takımın adı, evcil hayvanın
adı vb.)

**GÜVENLİKLE İLGİLİ
ÖNEMLİ KURALLAR**

İnterneti Güvenli Kullanım İçin İpuçları

İnternette veya sosyal medya hesaplarında kişisel bilgilerini (T.C. kimlik no, telefon, adres, yaş, aile bilgileri vb.) hiçbir şekilde paylaşmamalısın.

Kullandığın şifrelerin sadece senin anlayabileceğin güçlü şifreler olabilmesi için sayı, harf ve sembolleri birlikte kullanmaya çalışabilirsin.

Dosya ya da program indirme gibi işlemleri bilinen ve güvenli internet sitelerinden yapabilirsin. Tanımadığın kişilerden ya da internet sitelerinden gelen mesajları açma ve linkleri tıklamadığından emin ol.

İnterneti Güvenli Kullanım İçin İpuçları

Hesap gizlilik ayarlarını değiştirerek kimlerin profilini görebileceğine, sana doğrudan mesaj gnderebileceğine veya gönderilerine yorum yapabileceğine karar verebilirsin.

İnternette veya sosyal medyada yeni arkadaşlar edinirken dikkatli ol. Tanımadığın kişiler arkadaşlık teklifinde bulunduğunda kabul etmemek daha güvenli olacaktır.

İnterneti Güvenli Kullanım İçin İpuçları

Halka açık ya da bilmediğin alanlardaki Wi-Fi ağları tehlikeli olabilir. Bu ağlar kişisel bilgilerini almak için oluşturulmuş sahte bağlantılar olabilir.

Bluetooth veya Airdrop'u kullanmadığın zaman devre dışı bırak. Bu bağlantı birçok cihazın birbiri ile etkileşim halinde bulunmasına olanak sağlar ve bir hacker bu açık Bluetooth bağlantıları içinden cihazına erişim sağlayabilir.

Cep telefonunda bulunan uygulama marketlerinin izin vermediği, güvenli olmayan uygulamaları indirme.

İnterneti Güvenli Kullanım İçin İpuçları

Herhangi bir içerik paylaşmadan önce durmak ve bu içerik ile zarar verebilir veya mi zarar görebilir miyim diye dşnmek gerekir.

Paylaşılan fotoğrafların / videoların kötü niyetli kişiler tarafından değiştirilebileceğini unutmamak gerekir. Bu yüzden paylaşılan fotoğrafları dikkatli seçmeliyiz.

Kullanılmayan hesapların silinmesi veya devre dışı bırakılması. Hesabını öylece bırakırsan haberin bile olmadan ele geçirilebilir.

DİJİTAL VETANDAŞLIK

DIJİTAL SAĞLIK

**Bilişim teknolojilerini ve
İnternet'i kullanırken fiziksel ve
zihinsel sağlığını korumalı,
bağımlılık derecesinde
kullanımdan kaçınmalıdır.**

DIJİTAL GÜVENLİK

Kişisel bilgi güvenliğine İnternet üstünde oldukça dikkat etmeli ve İnternet ortamında gezindiği sayfaların güvenilirliğine dikkat etmelidir.

DIJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DİJİTAL HAK VE SORUMLULUKLAR

İnternet'te kendisine yapılmasını istemediği davranışları başkalarına da yapmamalıdır. Başkalarının içeriklerini izinsiz kullanmamalıdır.

DİJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DIJİTAL ETİK

**Gerçek yaşamda olduğu gibi
İnternet'te de etik değerlere saygılı
olmalı, ahlak çerçevesinde
yapması gereken davranışlar
sergilemelidir.**

DIJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DIJİTAL KANUN

Gerçek hayatta suç olan tüm davranışların İnternet'te de yapılmasının suç olduğunu bilir, buna uymayanları ilgili birimlere bildirir.

DIJİTAL YURTDAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DIJİTAL İLETİŞİM

İnternet'te konuştuğu, paylaşımda bulunduğu diğer kişilerle saygılı bir iletişim kurabilmeli, İnternet ortamında kişisel bilgilerinin gizliliğini kötü niyetli insanlardan koruyabilmelidir.

DIJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DIJİTAL OKUR YAZARLIK

Bilişim teknolojilerini ve İnternet'i etkili biçimde kullanabilmeli, dijital araçlarla üretebilmelidir.

DIJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DIJİTAL ERİŞİM

Bireyin, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanıldığı araçlardan kendi amaçları doğrultusunda yararlanabilmesidir. Bu süreç, bireysel ihtiyaçlarla ilişkili gerekli tüm yazılım ve donanım uygulamalarını, ilgi alanlarına uygun teknoloji temelli içerik ve servislere erişimi ve bu konuda ihtiyaç duyulan sosyal ve teknik destek ile performans katkısının alınabilmesini kapsamaktadır.

DIJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DIJİTAL TİCARET

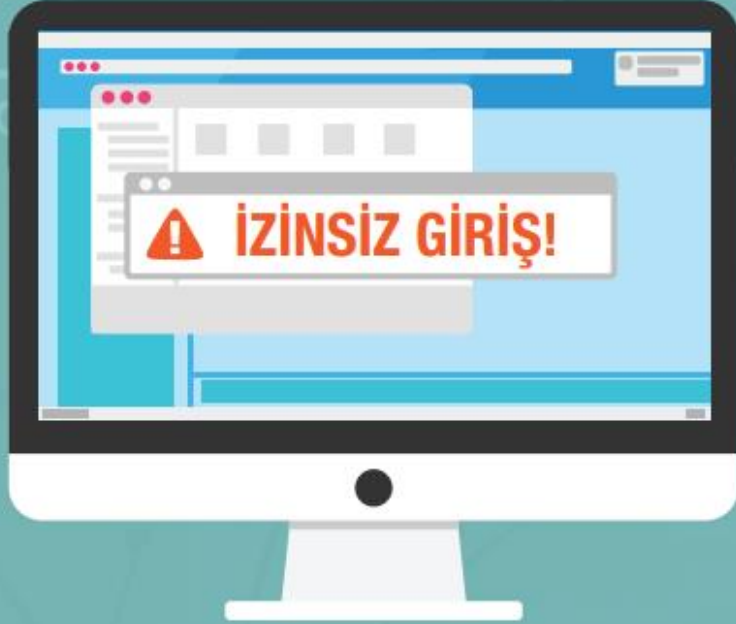
İnternet'ten alışveriş ile riskleri bilmeli, güvenli alışveriş yapabilmeli, yanıltıcı içeriklere kanmamalıdır.

DIJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

BİLİŞİM SUÇLARI

Bilişim suçları nelerdir?

1 -Bilgisayar sistemlerine ve servislerine yetkisiz erişim.

Bilişim suçları nelerdir?

2-Bilişim sistemlerini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme.

Bilişim suçları nelerdir?

3-Kanunla korunmuş bir yazılımın izinsiz kullanılması.

Bilişim suçları nelerdir?

4- Yasa dışı yayınlar yapmak.

Bilişim suçları nelerdir?

5-Bilişim yolu ile dolandırıcılık.

Bilişim suçları nelerdir?

6-Bilişim yoluyla hakaret ve şantaj.

Çok rastlanan bilişim suçlarından bazıları:

- Kredi kartı dolandırıcılığı,
- Başkasının adına sahte hesap açmak,
- Başkaları ile ilgili nefret söyleminde bulunmak.

**Merhaba,
Ben Polis Memuru ...**

Bir düşün!

İndirim kuponu kazandınız yazan mesaj aldıysan,
kuponu almak için bir bağlantıyı açman gerekiyorsa
nasıl düşünür ve davranırsın?

Bir sosyal medya kullanıcısının deneyimi Şu Şekilde:

“Sosyal medya sayfamda bir konuŐma penceresi aŐıldı. KarŐıdaki kişi, uzun zamandır gőrüŐmediĐim bir arkadaŐımdı ve hal hatır soruyordu. Her zamanki gibi yanıt verdim ve ben de ona nasıl olduğunu sordum. Bir firma iÇin hediye bileti dağıttığını sőrledi ve telefon hattımın faturalı olup olmadığını sordu. Daha sonra da telefonumdan ... yazıp ...’a mesaj gőrdermemi sőrledi. O sırada durumdan Őüphelendim ve internette yaptığım kısa bir aramadan sonra bunun bir dolandırıcılık yöntemi olduğunu fark ettim. En kısa sőrde arkadaŐıma ulaŐmaya ŐalıŐtım.”

Kullanıcı bu durumu fark etmeseydi ve dolandırıcının istediği numaraya mesajı gőrderseydi, cep telefonuna bir mesaj daha gelecekti. Dolandırıcı bu sefer de o mesajı ‘onay’ yazıp yanıtlamasını isteyecekti. İŐlemin sonunda ise editőrümüzün telefon faturası üzerinden 50 liralık harcama yaptığı gőrülecekti.

Ne yapardın?

Yakın bir tanıdığın internetten mesaj atıp zor durumda kaldığını belirtip cep telefonuna acil kontör yüklemeni isterse nasıl düşünür ve davranırsın?

Ne yapardın?

Birisinin seni çok kızdıran bir suç işlediğine dair bir haber paylaşılmışsa ve senin de bu haberi paylaşman isteniyorsa nasıl düşünür ve davranırsın?

- İnternet'i, insanlara zarar vermek için kullanmamalıyız.
- Başkalarının İnternet'te yaptığı çalışmalara engel olmamalıyız.
- Başkalarının gizli ve kişisel dosyalarına İnternet yoluyla ulaşmamalıyız.
- Bilgilerin doğruluğuna tam olarak emin olmadan bilgileri savunmamalıyız.
- Parasını ödemediğimiz yazılımları kopyalayıp kendi malımız gibi kullanmamalıyız.
- Başkalarının elektronik iletişim kaynaklarını izinsiz kullanmamalıyız.
- Elektronik iletişim ortamını başkalarının haklarına saygı göstererek kullanmalıyız.
- İletişim sürecinde kullandığımız dilin doğuracağı sonuçları önceden düşünmeliyiz.

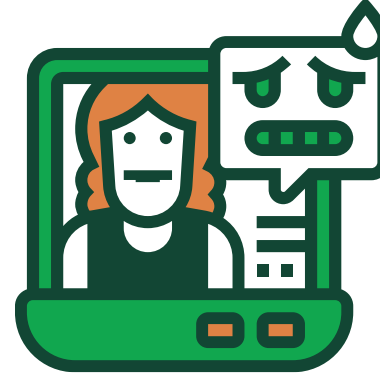
Paylaştığınız fotoğraflarınız aslında şifrelerinizdir.

Zorbalık ve Siber Zorbalık

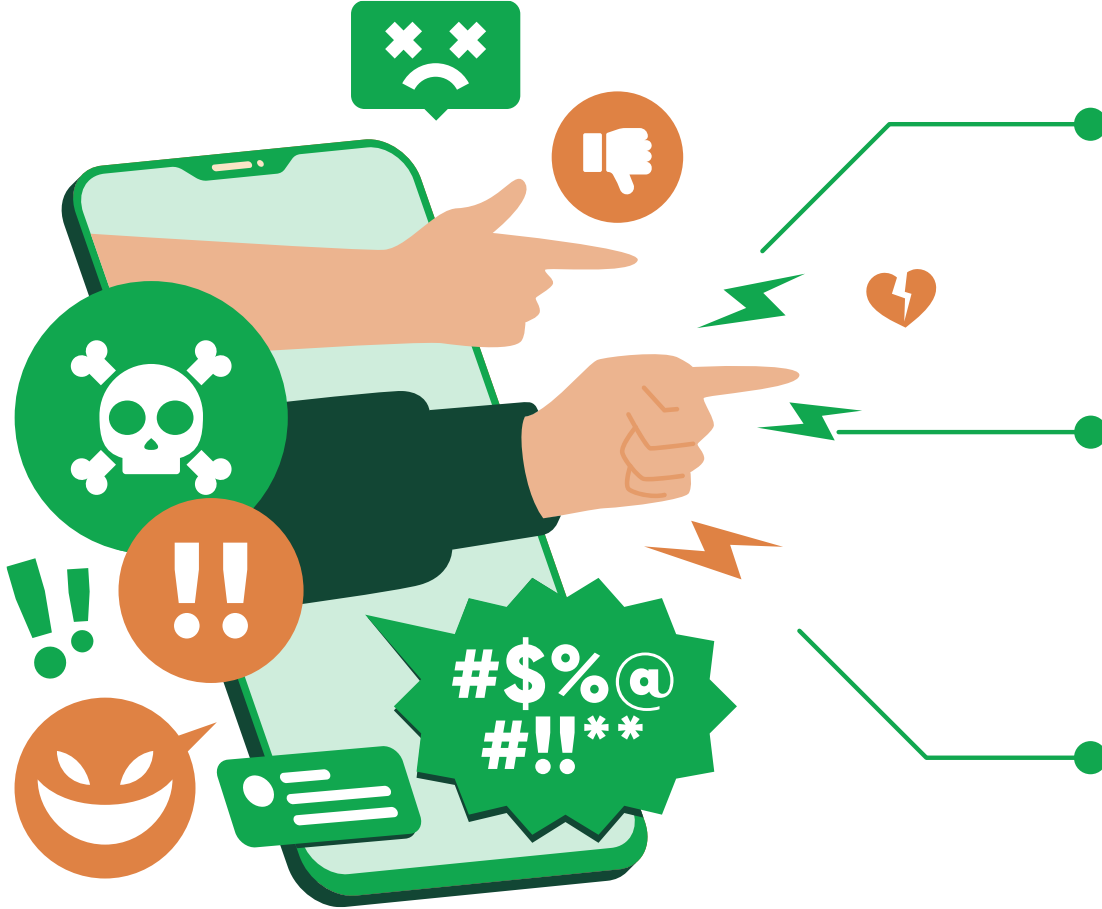

Zorbalık, fiziksel veya sözlü olabilen, bir kişi ya da grup tarafından uygulanan ve çoğunlukla kişilerin kendilerine göre güçsüz ya da zayıf kişileri hedef aldığı yüz yüze, tekrarlanan, saldırgan davranışlardır.

Siber zorbalık, dijital teknolojilerin kullanımıyla sosyal medyada, mesajlaşma platformlarında, oyun platformlarında kişiyi korkutmayı, kızdırmayı veya utandırmayı amaçlayan, tekrarlayan zorba davranışlardır.

Siber Zorbalık

- Sosyal medyada birinin hakkında yalanlar yaymak veya utanç verici fotoğraflarını yayınlamak
- Mesajlaşma platformları aracılığıyla incitici mesajlar veya tehditler göndermek
- Birinin kimliğine bürünmek veya onun adına başkalarına mesajlar göndermek

Şaka mı, Zorbalık mı?

- Tüm arkadaşlar birbirleriyle şakalaşır. Ancak seni üzen bir şaka durmasını istemene rağmen devam ediyorsa ve senin için artık eğlenceli değilse, bu zorbalık olabilir.
- Zorbalık çevrimiçi gerçekleştiğinde, hiç tanımadığınız insanlar dahil geniş kitlelere ulaşabilir ve istenmeyen bir ilgiye neden olabilir. İçinde bulunduğun durumun seni üzdüğünü ve artık dozunu aştığını düşünüyorsan buna bir dur diyebilirsin.

Paylaşım yapmadan önce kendine sor:

- Bunu birinin yüzüne de söyler miydin?
- Başka biri yazdığın şeyi yanlış anlayabilir mi?
- Birinin itibarını zedeler mi?
- Biri senin hakkında böyle söylese ya da yazsa nasıl hissederdin?
- Arkadaşlarının, ailenin ve öğretmenlerinin yazdığın bu tür şeyleri okumasını ister miydin?

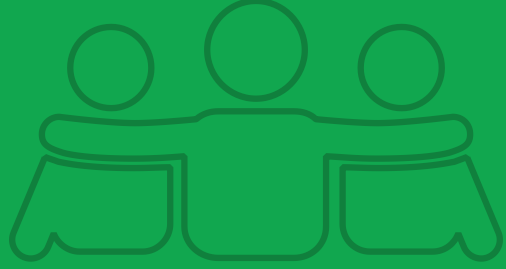
Çevrimiçiyken sana nasıl davranılmasını istiyorsan sen de insanlara öyle davran.

e-sosyal misiniz?
a-sosyal mi?

Hayat nehri
netten akıyor!

İnternete bağılı ol,
bağımlı olma.

Sosyal çevreni
sosyal medya ile
kısıtlama

Telefonun çeksin,
ama seni içine
çekmesin

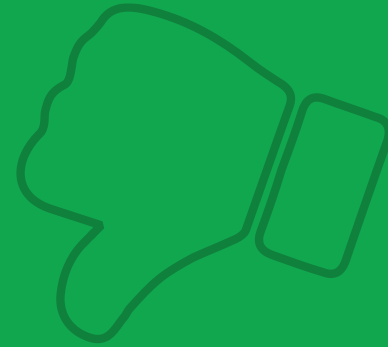
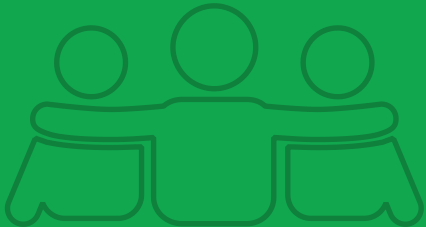

**Sıfır teknoloji değil,
sınırsız teknoloji değil,
yeterince teknoloji.**

**Teknoloji özüm üretir,
bağımlılık sorun üretir.**

**Azı karar,
Çoğu zarar.**

SON SÖZ

Son olarak şunu söylemek isterim:

“İnternet, insanlık tarihi boyunca hiçbir nesle nasip olmamış eşsiz bir nimettir. Bu nimetten iyi bir şekilde yararlanmak istiyorsak onları güzel şeyler, iyi düşünceler ve yapıcı meraklar için kullanmalıyız.”